

Vitazstvo Srdca

ŽITÁ VIERA PRESVIEDČA

Rodína Panny Márie

2013 (IV) / č. 93

*Kresťanom sa nedá byť iba v určitom čase,
v niektorých okamihoch, za určitých okolnosti
alebo iba pri niektorých rozhodnutiach.
Snažme sa žiť našu vieru v každom okamihu a každý deň.*

Pápež František, na sviatok Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi 2013

Skutočné hviezdy

*Milí priatelia, dve vydania Víťazstva Srdca by sme chceli využiť na to,
aby sme pri príležitosti ukončenia Roka viery (24. novembra 2013) hovorili o téme
viera. Pritom ale nejde o vieru v niečo alebo o vieru v nejakú silu,
ale o vieru v úplne konkrétnu osobu, o vieru v Ježiša.*

Vedome alebo nevedome hľadá každý človek niekoho, kto by mohol byť preňho príkladom a vzorom, na koho by sa mohol pozeráť, koho by mohol obdivovať a nasledovať. Preto tisícky fanúšikov oslavujú svoje idoly – spomedzi kráľov alebo športovcov, kráľovien krásy alebo politikov. A tieto idoly sú všade nielen obdivované, ale aj napodobňované. Sú to tzv. hviezdy, ktoré svietia dlhšie alebo kratšie v populárnej hudbe, v blýskavom svete filmov alebo na futbalovom štadióne. Pretože tieto hviezdy hasnú presne tak rýchlo, ako rýchlo sa objavujú, mnohí pri úprimnom hľadaní v priebehu 2000 rokov cirkevných dejín našli jedinou pravú hviezdu – Ježiša. On sa pre nich stal „cestou, pravdou a životom“, stal sa „stálou hviezdou“, ktorej sa s plnou dôverou odovzdali, ktorá ich nikdy nesklamala a ktorú bezvýhradne nasledovali. A tak sa aj oni sami stali svetlými hviezdami, pravými hviezdami, inými slovami – stali sa svätými, ktorí (či boli svätorečení, alebo nie) príkladne a trvalo odzrkadľovali niečo z toho žiarivého svetla, o ktorom Ježiš v evanjeliu hovorí: „Ja som prišiel na svet ako svetlo, aby nik, kto verí vo mňa, neostal vo tmách“ (Jn 12,46).

„Pozrite, ako sa navzájom milujú!“

*N*a ceste do Damasku, kde sa Šavol chystal zajať Ježišových prívržencov, bol skutočne zasiahnutý Božím bleskom. Pre túto ohnivú povahu bolo potrebné prenikavé obrátenie, aby nasledovanie Krista zobral radikálne a vážne a aby neskôr ako Pavol – apoštol národov mohol spoločenstvám napísať: „Napodobňujte ma, ako aj ja napodobňujem Krista“ (1Kor 11,1). „Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte v nás!“ (Flp 3,17). Ježiš sám dal nám, svojim učeníkom, toto nové prikázanie: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste

sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať“ (Jn 13,34-35). „... aby všetci boli jedno ... aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa“ (Jn 17,21.23).

Najsilnejším vyznaním viery je žitá láska a jednota. Presne to žila prvotná Cirkev, jednoducho a presvedčivo: Spoločenstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu, (porovn. Sk 4,32) a to vždy s pohľadom na Ježiša a na Máriu, Matku Cirkvi. Nasledovanie Panny Márie sa obzvlášť pekne prejavilo na kresťanských ženách a matkách, z ktorých toto nasledovanie doslova žiarilo. A práve to podnietilo Libánia, nekresťanského učiteľa sv. Jána Chryzostoma, známeho cirkevného učiteľa Východu zo 4. storočia, že sa s obdivom vyslovil o jeho matke Anthuse: *„Aké neobyčajné ženy majú kresťania!“*

Áno, po všetky časy až dodnes ostáva Panna Mária tým najkrajším príkladom veriacich. V 20. storočí žila v Španielsku Teresita Quevedo, pekná ako obrázok, ktorá si ako 13-ročná zvolila svoje životné motto: *„Moja Matka, kto sa pozerá na mňa, nech vidí teba!“* Iba o šesť rokov neskôr zomrela v povesti sväto žijúcej karmelitánky. Jej posledné slová boli: *„Matka, všetko pre teba a pre tých, ktorí ťa nemilujú.“*

Aj sv. Maximilián Kolbe neochvejne povzbudzoval svojich duchovných synov: *„Neexistuje žiaden heroický akt, ktorého by sme spolu s Immaculatou neboli schopní. Pekným príkladom musíme ukázať, ako sa dá úplne a bezhranične obetovať pre Immaculatu. Náš život je krátky, preto musíme využiť aj ten najmenší časový úsek. Aký je znak našej dokonalosti? Všetko robiť tak, ako by to na našom mieste robila ona, a milovať Boha ako ona, takpovediac jej srdcom. Ale to sa dá naučiť len na kolenách.“*

Nech hovoria skutky!

Blahoslavený anglický kardinál John Henry Newman, ktorý po dlhom boji konvertoval na katolícku vieru, sa raz modlil: *„Pane, daj, aby som všade, kam pôjdem, šíril tvoju vôňu. Daj, aby som ťa ohlasoval aj bez kázania; nie slovami, ale mojím príkladom, získavajúcim vplyvom toho, čo robím, viditeľnou plnosťou lásky, ktorou ťa miluje moje srdce.“* Originálnym spôsobom kázal už aj sv. František z Assisi. Jeho „nemá kázeň“ sa pre všetkých malých spolubratov stala stálym „názorným vyučovaním“. Keď jedného dňa František vyšiel z kláštora, stretol jednoduchého brata Ginepra a veselo ho vyzval: *„Poď, brat Ginepro, pôjdeme kázať!“* – „Otče,“ odpovedal Ginepro, *„veď ty predsa vieš, že som nevzdelaný. Ako by som sa ja mohol prihovoriť ľuďom?“*

Ale František trval na svojom, a tak sa obaja vydali smerom z Porciunkuly k Assisi. V tichosti sa modlili za všetkých, ktorých videli pracovať v obchodoch a v záhradách, deti obdarovali úsmevom a so starými ľuďmi prehodili zopár priateľských slov. Potešovali chorých a jednej žene pomohli odniesť vodu. Keď takto prešli celým mestom, František povedal: *„Brat Ginepro, je čas vrátiť sa do konventu.“* – „A čo naša kázeň?“ váhavo sa opýtal Ginepro. *„Už sme obaja kázali,“* s úsmevom odpovedal svätý František.

Toto dobre chápal aj blahoslavený Charles de Foucauld, „brat všetkých ľudí“, ktorý žil obklopený moslimami vo svojej pustovni na púšti. Do svojho zápisníka si zapísal: *„Aj na Sahare sa kňaz musí podobať Eucharistii. On sám musí ustúpiť do pozadia, aby mohol ukázať Ježiša. Môj apoštolát musí byť apoštolátom dobroty. Keď sa ľudia na mňa pozerajú, musia si povedať: „Keď je už tento*

človek taký dobrý, musí byť dobré aj jeho náboženstvo.' Ak sa ma opýtajú, prečo sa chovám tak zhovievavo a milo, musím odpovedať: Pretože som sluhom toho, ktorý je oveľa lepší ako ja. Keby ste len vedeli, aký dobrý je môj majster Ježiš!" Týmto spôsobom môžeme trpezlivosťou a dobrotou privádzať duše, ktoré sa vzdialili, späť k viere v dobrotivého Ježiša. Brat Charles, ktorý sa cítil ako neplodné pšeničné zrnko, „ktoré nezomrie, a preto neprinesie žiadnu úrodu,“ sa 14 rokov zjavne márne modlil a prosil o spolubratov. Duchovné semeno mučeníka vzišlo až 20 rokov po jeho zavraždení. Z jeho duchovného dedičstva vyrástlo 20 spoločností, ktoré má 13 000 členov po celom svete. Všetci títo sa hlásia k duchovnej rodine Charlesa de Foucaulda. Vidíme teda, že viera nie je žiadna súkromná záležitosť, ktorá sa netýka už nikoho iného. Každý kresťan je časťou Kristovho mystického tela a má zodpovednosť vydať svedectvo o svojej osobnej láske k Ježišovi: „Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov“ (Jak 2,26). Ale ak viera ožije slovom a skutkom, viditeľne sa prejaví.

Ako odpoveď na Ježišove slová: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili,“ (Mt 25,40) otváral brat Charles priateľsky každému, kto išiel okolo jeho „bratstva“, ako on sám nazýval svoju pustovňu. Na dvere mu klopali nepretržite: „Od 4:30 ráno do 20:30 večer som sa neprestajne rozprával a stretal s ľuďmi: s otrokmi, s chudobnými, s chorými, s vojakmi, s cestujúcimi a so zvedavcami.“

Zhoduje sa tvoj život s tým čo učíš?

Ak sa pozeráme na počet obyvateľstva v Japonsku, zdalo by sa nám, že kresťanstvo tu hrá iba podradnú rolu. Celková odlišnosť kultúry a náboženstva tohto vzdelaného národa, 300 rokov trvajúce krvavé prenasledovanie kresťanov a materializmus dnešnej doby doposiaľ zabraňovali rozsiahlejšiemu rozširovaniu viery. Ale ak si raz človek získa japonské srdce, potom japonskí veriaci patria k najlepším a najvernejším, akých si len vieme predstaviť.

Na to, aby sa veľký jezuita a misionár Indie František Xaverský v roku 1547 dozvedel o Japonsku, poslúžil si Boh v malajskej Malakke istým Anjiróm, japonským vrahom. Tento Japonec svojimi jasnými otázkami vzbudil v ohnivom apoštolovi ešte väčšiu túžbu priniesť kresťanskú vieru aj do „krajiny vychádzajúceho slnka“, do tohto kráľovstva ostrovov, ktoré Portugalci objavili len štyri roky predtým. Na otázku Františka Xaverského, či budú Japonci aj naozaj otvorení pre kresťanskú vieru, Anjiró odpovedal: „Moji krajanovia sa nestanú hneď kresťanmi. Najprv sa budú veľa vypytovať a čakať, čo im odpovieš a koľko toho vieš. Predovšetkým však budú chcieť vedieť, či sa tvoj život zhoduje s tvojím učením...“

Namáhavý začiatok

Dva roky neskôr, 15. augusta 1549, vstúpil František Xaverský spolu s dvoma spolubratmi a Anjiróm po prvýkrát na japonskú zem v prístavnom meste Kagošima. Už čoskoro písal plný op-

timizmu jezuitom do Ríma: „*Ludia, s ktorými sme doposiaľ mali do činenia, sú tí najlepší, ktorých som zatiaľ spoznal, a podľa môjho názoru neexistuje medzi pohanskými národmi žiaden lepší národ, ako sú Japonci.*“

No napriek tomu už čoskoro spoznal aj druhú stranu tohto národa s vyspelou kultúrou a vzdelaním. Keďže Japonci často stretávali cudzincov s pohrdavou zvedavosťou, sledovali ich ako exotické zvieratá a často sa im posmievali pre ich nedokonalosti pri používaní japončiny, stávalo sa, že deti utekajúce za nimi hádzali do nich kamene. Ak konečne ľudia prejavili záujem o nové učenie, pozývali Františka Xaverského a jeho druhov do svojich domovov a tam ich zavalili nekonečnými diskusiami a otázkami. František Xaverský musel priznať, že aj napriek námahám a láskavosti, čím sa snažil získať dôveru Japoncov, nenašiel tú otvorenosť, ktorú očakával. Namiesto toho, aby lovil ľudí sieťou ako v Indii, s námahou lovil dušu za dušou iba na udicu.

*Č*o však Japoncov, pre ktorých znamenala osobná sláva viac ako bohatstvo alebo dokonca viac ako vlastný život, dojalo, bol príklad nebojácnosti a miernosti jezuitov. Prvý kresťan z Jamaguči, v tej dobe významného mesta, prichádzal zo začiatku na kázne iba preto, aby tam kazateľovi oponoval. Raz sa stalo, že bratovi Fernandezovi počas kázne niekto z davu napľuval do tváre. „*Bez mihnutia oka,*“ písali jeho spoločníci do Európy, „*si brat utrel tvár a v kázni pokračoval. Takéto správanie brata Fernandeza zasiahlo toho muža až natolko, že po kázni odišiel za Františkom Xaverským a poprosil ho o prípravu na krst.*“ V priebehu dvoch mesiacov pokrstil v meste Jamaguči 500 ľudí, medzi nimi aj veľa šľachticov. Opätovne nachádzal František Xaverský cenné duše, ktoré sa milosti otvárali rovnako ako kvety čerešne. Istý mladý pouličný muzikant sa neskôr už ako brat Vavrinec stal horlivým apoštolom a prvým jezuitom svojej domoviny.

Napriek všetkým protivenstvám si František Xaverský vždy uchoval o Japoncoch vysokú mienku. Po dvoch rokoch, v roku 1551, opustil František Xaverský Japonsko a 1500 ťažko vybojovaných duší tam zanechal s nádejou, že zakrátko bude môcť poslať do krajiny nových misionárov.

V rozkvetení a už utlačaní

*S*emeno Františka Xaverského – krv jeho srdca – v nasledujúcich desaťročiach priniesla bohatú úrodu: budúci jezuiti, tí, ktorí nasledovali po ňom, neskôr aj františkáni a dominikáni pokračovali v misii s veľkým úspechom, budovali pre domácich kostoly a semináre. V roku 1582, po tridsiatich rokoch už bolo v Japonsku 150 000 kresťanov. Dokonca aj zopár regionálnych kniežat sa nechalo pokrstiť, a tým aj oni prispeli k rozširovaniu viery. Ale už o krátky čas nato, po zjednotení japonského kráľovstva, nevraživosť voči kresťanom stále viac narastala.

Vplyv katolíckych misionárov a portugalských obchodníkov bol vnímaný – aj v dôsledku ohovárania – ako nebezpečenstvo pre pokoj v kráľovstve. A tak japonský generál Hidejoši v roku 1587 dočasným „nariadením o vyhnaní páetrov“ rozhodol o potláčaní misijnej činnosti a kresťanstva vôbec. Za týmto rozhodnutím nasledovali ďalšie opatrenia, ktoré pomaly prešli do prvého krutého prenasledovania japonskej Cirkvi. Ale aj napriek tomu stúpol v priebehu desiatich rokov počet japonských kresťanov na 600 000.

Dvadsaťšesť mučeníkov z Nagasaki

K keď koncom roku 1596 pohrozil Japonsku vojnou kapitán istej španielskej obchodnej lode, generál Hidejoši na to tvrdo zareagoval: na zastrašenie nechal zatknúť a odsúdiť na smrť 6 španielskych františkánov, 15 laikov z tretieho rádu sv. Františka a troch japonských jezuitov – medzi nimi bol aj Pavol Miki. Aby ich ešte viac ponížili, každému odsúdenému odrezali kúsok z ľavého ucha a na posmech ich na kárach vozili, zaliatych krvou a v mrazivej zime, 600 kilometrov po celej krajine. Ich tváre však neboli smutné, naopak; tento pochod, sprevádzaný aj spevom, sa viac podobal víťaznému pochodu a všetkým kresťanom z okolitých miest dodával odvalu a silu. Mnohí, ktorí pre prenasledovanie od viery odpadli, sa zase vrátili späť a mnohí, ktorí dovtedy o Kristovi ešte nepočuli, sa stali kresťanmi. Dvaja verní, ktorí odsúdencom celou cestou pomáhali, boli krátko nato tiež pripojení k ostatným odsúdeným.

Dňa 5. februára 1597 sa ich cesta skončila na popraviske na vršku Tateyama v blízkosti pláže Nagasaki, kde už čakal veľký dav ľudí, aby si nenechali ujsť toto hrozné divadlo. Medzi nimi boli aj kresťania, rodičia a priatelia odsúdených. Keď pohania v dave videli, ako prichádzajú traja najmladší kresťania, malí miništranti 12-, 13- a 15-roční chlapci, stíchli od dojatia. Pavol Miki, charizmatiký 33-ročný katechéta a kazateľ, rozprával tak strhujúco o láske a odpustení, že kati na niekoľko okamihov zabudli robiť svoju prácu. Potom priviazali odsúdencom na pripravené kríže, ktoré vztýčili. Ešte aj z kríža odsúdení spievali žalmy a piesne, modlili sa a prihovárali sa okolostojacim dojatým ľuďom, až kým im vojaci neprebodli hrud' kopiami. Aj 13-ročný Antonio išiel smrti v ústrety so slovami: „Raj, raj!“

*T*oto svedectvo prvých japonských mučeníkov, ktorí boli svätorečení pápežom Piom IX., zapálilo svetlo viery v mnohých, ktorí sa prišli pozrieť na popraviske. Malo to teda presne opačný účinok; nie želaný odstrašujúci. Boh urobil aj po smrti mučeníkov viacero zázrakov: telá, ktoré pod trestom smrti nesmeli byť zvesené z krížov, zostali ešte mesiace neporušené a šírila sa z nich vôňa a v noci vydávali svetlo, čo videli aj z lodí plávajúcich do prístavu.

25 rokov po smrti prvých mučeníkov z Nagasaki bolo na tom istom mieste v septembri 1622 s'atých a upálených 55 ďalších kresťanov. Medzi nimi boli aj kňazi a dokonca celé rodiny s deťmi. Odsúdení a popravení boli za to, že doma ukrývali svojich prenasledovaných duchovných pastierov. Jeden mladý japonský brat jezuita, ktorý študoval v seminári aj európsku olejomaľbu, bol očitým svedkom mučenia a vyhotovil skicu s touto tematikou. Neskôr mu poslúžila ako predloha na olejomaľbu, ktorá vznikla v prístavnom meste Macao. Odtiaľ prišla do Ríma, kde ju v kostole jezuitov uchovávajú až dodnes.

Hovorí sa: „Na celom japonskom súostroví – od najsevernejšieho ostrova Hokkaidó až k najjužnejšiemu ostrovu Okinawa – neexistuje žiadne miesto, ktoré by nebolo pokropené krvou mučeníkov.“

„Prijmí moju dušu!“

Aj napriek prenasledovaniu možno hovoriť o nasledujúcich rokoch ako o rokoch rozkvetu Cirkvi v Japonsku. Po nástupe šóguna z rodu Tokugawa boli z krajiny vyhnaní všetci cudzinci.

V roku 1615, po šesťdesiatich piatich rokoch šírenia kresťanstva, zakázal rozširovanie katolíckej náuky v celej ríši; s cieľom systematicky vyhubiť kresťanstvo. Pre japonských kresťanov sa začalo neúprosne prenasledovanie, v ktorom prišli o život desaťtisíce veriacich. Ale aj v tejto ťažkej dobe našlo veľa Japoncov cestu k viere, keď videli, ako pre svojho Boha idú na smrť muži, ženy a deti, pokojne, s modlitbou a spevom. Dych vyrážal pohľad na katolícke matky, ktoré po odsúdení na „pomalú smrť ohňom“ držali na rukách aj svoje malé 4-5-ročné pokrstené deti. Niektoré z detí volali: „Ježiš, prijmi moju dušu!“ Alebo veľmi dojímavé bolo, keď chlapci a dievčatá vo veku 6-7 rokov pokľakli pred kňazom, aby si vyprosili posledné požehnanie a potom si pred popravou vlastnými rukami odhrnuli odev na krku. Taká silná bola láska a vernosť japonských kresťanov, ktorí neutekli ani vtedy, keď prenasledovatelia okolo nich rozložili oheň a odsúdencov nepriviažali. Toto mučenícke svedectvo viery vyvolalo nespočetné množstvo neželaných obrátení, takže mučitelia potom prešli na skryté trýznenie katolíkov vo väzení. Tu rôznym duševným i fyzickým mučením nútili kresťanov odpadnúť od viery. Ale dokonca aj tu väznení katechéti robili plodný apoštolát a mnohých spoluväzňov a návštevníkov priviedli ku krstu. V roku 1638 sa Japonsko úplne oddelilo od ostatného sveta. Ostať na jednom z ostrovov mohlo iba zopár holandských protestantských obchodníkov, s ktorými Japonci obchodovali.

Kresťania z katakomb z Urakami

Francúzsky misionár P. Faucade dorazil na južné ostrovy Ryukyu až po 200 rokoch úplnej neprítomnosti kňazov, no nasledujúce roky tam strávil vo väzení. Aj keď navonok nesmel účinkovať, urobil predsa len niečo úplne rozhodujúce: zasvätil Japonsko Nepoškrvenému Srdcu Panny Márie. O desať rokov neskôr v čase začínajúcej industrializácie prinútil Západ Japonsko otvoriť svoje hranice, a tak mohli prísť do tejto krajiny aj kňazi. P. Bernard Petitjean, ktorý bol poslaný z Paríža do Nagasaki, aby sa tam staral o Francúzov, objavil 17. marca 1865 čosi nečakané: do jeho farského Kostola dvadsiatich šiestich japonských mučeníkov v mestskej časti Urakami prišlo 15 Japoncov. Títo muži a ženy mu na jeho veľké prekvapenie ticho povedali: „Sme kresťania.“ Patrili ku kakure kirishitan – k skrytým kresťanom, ktorí od začiatku prenasledovania v 17. storočí ostali verní svojej viere v podzemí aj bez kňaza, bez Biblie a bez katolíckej literatúry.

Tak sa ešte raz potvrdila charakteristická črta japonských kresťanov – ich vernosť. Keď japonská cisárska vláda predbežne zakázala Japoncom nechať sa pokrstiť, v roku 1873 bolo pod diplomatickým tlakom zahraničia kresťanstvo v Japonsku konečne povolené.

Za vernosť viere, ktorú kresťania žili počas stáročného prenasledovania, vďačili Japonci zvlášť Panny Márii. Obvykle sa v ich domoch nachádzala socha budhistického božstva Kannon, často znázorňovaná ako žena s dieťaťom. Tejto soche preukazovali úctu v duchu Mária-Kannon; to bol jediný znak ich kresťanskej viery, ktorý nebol podozrivý.

Byť kresťanom v dnešnom Japonsku

Dejiny ukazujú, že byť kresťanom v Japonsku bolo odjakživa niečo zvláštne a ešte neobvyklejšie bolo stať sa kresťanom. Nasledujúce svedectvá z dnešnej doby nám ukazujú, akými okolnosťami si Boh často poslužil, aby viedol Japoncov k viere.

Benedikt Ito, dnes 50-ročný audítor, bol pozvaný do nedeľnej evanjelickej školy. Vtedy bol ešte len žiakom prvej triedy základnej školy: „Aj napriek tomu, že moja babka bola praktizujúca budhistka, povedala mi: *„Kresťanstvo je dobré náboženstvo, pokojne choď do nedeľnej školy.“*

Svojím vlastným príkladom nás tam naučili modliť sa a ten pekný spôsob ich osobnej modlitby sa hlboko vtlačil do mojej detskej duše. Neskôr som študoval na kresťanskej univerzite, no hlavne preto, lebo mala dobrý bejzbalový tím a nízke študijné poplatky. Do kostola som nikdy nechodil, ale v kníhkupectve som rád listoval v kresťanských knihách a časopisoch. Tak som spoznal rozdiel medzi Katolíckou a Evanjelicou cirkvou a po prvýkrát som sa dozvedel, že katolíci si uctieajú Pannu Máriu. Niekoľko rokov po tom, ako som si našiel prácu, moja matka ochorela na rakovinu a doktor povedal, že jej ostávajú už iba tri mesiace života. Kolega z práce, ktorý bol evanjelikom, ju v nemocnici častejšie navštevoval, modlil sa za ňu a aj mňa k tomu vyzýval. Tak som začal spolu s ním znova chodiť do kostola. V tom čase som si spomenul na Pannu Máriu z Lúrd, o ktorej som sa dočítal v jednej z kníh, a ako tam v jaskynke bolo uzdravených už veľa nevyliciteľne chorých ľudí. Rozhodol som sa ihneď letieť do Lúrd, a keďže môj šéf bol kresťanom, dal mi dovolenku.

V Lurdoch vládla nádherná atmosféra. Po mojom návrate do Japonska som dal mame lurdskú vodu, ktorú som jej priniesol. Každý deň z nej pila, ale predsa zomrela. V ten deň mi jedna sestra v nemocnici darovala ruženec. Aj napriek tomu, že som s kolegom chodil do evanjelického kostola, kde sa veľa ľudí modlilo za moju matku, ako 30-ročný som sa rozhodol a nechal som sa pokrstiť v Katolíckej cirkvi.“

Šesťdesiattriročná domáca pani Monika Hiruda, ktorá žije so svojou rodinou vo Fukuoke na juhu Japonska, rozpráva: „Keď som bola v druhej triede základnej školy, presťahovali sme sa. Ja som ale túto zmenu nezvládla a musela som ísť na týždeň do nemocnice. Každý večer pred spaním prišla ku mne kresťanská ošetrovatelka. Posadila sa a ticho pozerala smerom k oknu, až som sa jej jedného dňa opýtala: *„Čo tu robíš?“* – *„Hovorím Bohu, že ľutujem, čo nebolo dobré, a ďakujem mu za tento deň a s dôverou sa modlím za ten zajtraší.“* – odpovedala. Od tohto dňa som sa aj ja sediac na posteli začala modliť k tomuto Bohu, ktorého som vôbec nepoznala. Až v mládežníckom veku som na katolíckej škole spoznala kresťanstvo a chcela som sa hneď nechať pokrstiť. Počas obednej prestávky som navštevovala kaplnku v blízkom detskom domove, modlila som sa tam a spievala pieseň, ktorú som sa práve naučila. To bola, takpovediac, nevedomá adorácia jednej nepokrstenej.

Keď som spoznala môjho manžela, civilne sme sa zosobášili a ako 27-ročnej sa nám narodilo dievčatko. Pretože som sa cítila neschopná vychovávať ho a sprostredkovať mu jasné hodnoty, z času na čas som navštevovala katolícky kostol a už čoskoro som začala chodiť aj na hodiny katechizmu, a to aj napriek tomu, že to bolo zložité, lebo sme bývali v horách. Keď môj otec zomieral, opýtal sa ma: *„Chodíš do kostola? Kresťanstvo je dobré.“* O dva roky neskôr sa celá moja rodina nechala pokrstiť; môj manžel, moje tri deti a ja vo veku 35 rokov. A môj manžel a ja sme sa cirkevne zosobášili.“

*M*anžel Moniky Hirudas, prírodovedec, nám sám porozprával, ako našiel cestu ku katolíckej viere. „Moje prvé stretnutie s Katolíckou cirkvou bolo vtedy, keď som sa zoznámil s mojou manželkou. Dôležitú úlohu zohrávali aj jedna reholná sestra a kňaz, ktorý nás neskôr pokrstil. Tá sestrička bola veľmi milá, a keď som priviezol manželku s deťmi na katechizmus a čakal tam na nich v aute, pozvala ma na čaj. Aj príklad nášho veriaceho suseda mi veľmi pomohol, keď ma pozval na ryby – čo bolo mojím koníčkom, pomáhal mi v záhrade alebo nám daroval zeleninu. Keď mala moja rodina prijať krst, cítil som sa akosi sám a opustený. Tak som išiel aj ja s nimi na svätú omšu, a keď ma nato kňaz oslovil, povedal som mu: *„Aj ja sa chcem dať pokrstiť.“* Až ako farník som si všimol, že ten kňaz odvážal autom všetkých veriacich, ktorí to mali domov ďaleko. To sa ma tak dotklo, že som túto službu prevzal ja.

Pred niekoľkými rokmi som mal prednášku o životnom prostredí a vzťahu medzi morom, zemou, nebom a ľuďmi. Po prednáške sa ma jeden muž opýtal, či som kresťan. Keď som prisvedčil, odpovedal: *„To som si aj myslel.“*

*„Japonský kresťan ...
je určite jedno z tých najvyberanejších stvorení,
ktoré príroda a milosť kedy vytvorili.“*

*André Bellessort,
francúzsky cestopisný spisovateľ
a znalec Japonska*

Nositeľka Božej lásky

*S*vojou pokornou službou najchudobnejším z chudobných a nehľadiac na to, k akému náboženstvu alebo rase ľudia patria, hlásala Matka Tereza bez slov: *„Boh ešte stále miluje svet – prostredníctvom teba a prostredníctvom mňa; a posiela teba a mňa.“* Tisíccky mladých žien i mužov ako misionári lásky k blížnemu už nasledovali jej príklad. Mnohí – medzi nimi kresťania i ľudia iného náboženského vyznania, ba aj neveriaci, ľudia rôznych vekových skupín a z rôznych sociálnych vrstiev – sa po celom svete dodnes nechávajú inšpirovať Matkou Terezou, aby sa pre svojho partnera, deti či susedov stali *„živými nositeľmi Božej lásky. Pretože láska sa začína doma. Aj ty sa musíš snažiť priniesť Božiu lásku do svojej rodiny. Možno sa tu nájde starý ... chorý človek... Myslel si už niekedy na to, že svoju lásku k Bohu môžeš ukázať tým, že daruješ úsmev alebo čo i len pohár vody? ... V živote každého z nás sa počas dňa vyskytnú príležitosti, keď môžeme i v takýchto malých veciach ukázať svoju lásku Ježišovi.“*

*Z*ivotné dielo Matky Terezy sa skladá z mnohých skromných skutkov lásky a prácu jej sestier by vlastne mohli vykonávať aj iní.

Ale Matka Tereza často opakovala: „*Nie som za to, robiť veci veľkým štýlom. U nás je dôležitý jednotlivec. Každá osoba je pre mňa Kristus, a keďže je len jeden Ježiš, existuje pre mňa na svete v jednom okamihu len jedna osoba. Nikdy nezabudnem na to, ako k nám prišlo jedno dievča z Francúzska, z parížskej univerzity. Svojim rodičom povedala: ‚Skôr, než si urobím záverečnú doktorandskú skúšku, rada by som strávila dva týždne u Matky Terezy v Kalkate.‘ Po dvoch týždňoch ma objala a povedala: ‚Našla som Ježiša.‘ – ‚Kde si ho našla?‘ – ‚V Kalighate, v dome zomierajúcich. A po pätnástich rokoch som išla na spoveď a sv. prijímanie.‘ Nevieť vám opísať ten žiarivý úsmev na jej tvári; našla Ježiša vo svojom srdci! Bola schopná prijať Ježiša so skutočne žiariacou radosťou. Potom som sa jej spýtala: ‚Čo si ešte urobila, keď si našla Ježiša?‘ Povedala: ‚Poslala som svojim rodičom telegram, aby som im oznámila, že som našla Ježiša.‘ Ona naozaj našla Ježiša v tej jednoduchej práci ... Je tu tak veľa mladých ľudí, ktorí prichádzajú na spoveď a na poklonu, pretože v jednoduchej práci našli Ježiša a v tej strašnej podobe najchudobnejších z chudobných sa Ježiša dotýkali.“*

V ich poslednej hodine, ktorá rozhoduje o všetkom, mohla Matka Tereza na mnohých miestach sveta sprevádzať nespočetné množstvo zomierajúcich a privádzať „duše k Bohu a Boha k dušiam.“ Pri nej mohli mnohí opustení a odmietnutí často po prvýkrát zakúsiť, čo je to nezištná láska.

„Opätovne som videla našich ľudí v domoch zomierajúcich, keď sa zmierili s Bohom. Aké je to krásne, keď môžeme pomáhať ľuďom odchádzať k Bohu s radosťou a s úsmevom!

K keď som bola naposledy v New Yorku, kde máme dom pre chorých na AIDS, zavolať mi jeden mladý muž: „*Matka Tereza, idem k lekárovi, a keď mi tú chorobu potvrdí, chcem prísť k vám a zomrieť u vás.‘* A ja som povedala: „*Áno, u nás budete srdečne vítaný.‘* O niekoľko dní neskôr zavolať opäť a povedal: „*Áno, mám AIDS.‘* Hneď nato som ho pozvala: „*Príďte ihneď. Budem sa veľmi tešiť, keď budete u nás.‘* Prišiel a zjavná bola jeho radosť z toho, že je tu chcený, že je tu vítaný, že je tu prítomný kňaz, ktorý mu odpustí hriechy a pomôže mu zmieriť sa s Ježišom. Nebol tu ani 2 týždne a pripravovali sme ho na smrť. Zomrel krásnou, svätou smrťou... s pokojom, s radosťou, ktorú žiaden človek dať nemôže.“

Raz povedala Matka Tereza svojim sestrám: „*Musíme sa snažiť a dať si námahu často hovoriť: ‚Môj Bože, milujem ťa!‘* Potom budeme môcť v našej práci ukázať túto našu lásku k Bohu, aj jeho súciti. Malý Sunhil stratil otca, keď mal jeden a pol roka. Jeho matka zo zúfalstva začala piť a malý sedával vedľa nej, kým nezomrela. Zobrala som ho do Shishu Bhavan (domov pre odvrhnuté novonarodené deti, ako aj pre choré, telesne postihnuté a nechcené deti), ale odmietal jedlo. Poprosila som istú sestru, ktorá sa podobala Sunhilovej matke, aby sa oňho starala. Vtedy malý začal jesť a zotavil sa. Pred niekoľkými dňami prišiel ku mne Sunhil, teraz už 21-ročný a povedal: „*Chcem pre chudobné deti robiť to, čo si ty urobila pre mňa.‘*“

Veľakrát bola Matka Tereza svedkom toho, ako jej tichý príklad inšpiroval druhých, aby sa podelili, aby dávali, aby aj sami pomáhali pri tomto „diele lásky“. Raz sa jej prihovril istý muž v električke: „*Vy ste Matka Tereza? ... Vždy som túžil podieľať sa na vašej práci, ale som veľmi chudobný. Dovolíte mi, aby som vám kúpil aspoň cestovný lístok?‘* Keby som odmietla, bolo by ho to zranilo, a tak som mu povedala: „*Áno.‘* Vtedy ten muž rozvinul špinavý kus látky a šoférovi električky podal

desať naya paisa, mince v hodnote sotva jedného centa. Celý šťastný povedal: *„Konečne som mal možnosť podeliť sa.“* Možno on sám musel vtedy zostať bez jedla alebo ísť dlhší kus cesty pešo, ale bola tu jeho veľká radosť!“

„Prednedávnom ma hlboko dojalo, keď mi napísalo jedno malé dieťa zo Spojených štátov; vlastne to urobil jeho otec. Poslal mi peniaze. Tento jedináčik povedal svojim rodičom pred svojím prvým sv. prijímaním: *„Nekupujte mi šaty na prvé sväté prijímanie, nekupujte mi vôbec nič a ani pre mňa nerobte žiadnu oslavu, ale mi dajte peniaze. Pošlem ich Matke Tereze pre jej deti. Prvé sväté prijímanie oslávim v školskej uniforme.“* Aká odvaha! Všetky ostatné deti boli nádherne vyobliekané, len toto malé dievčatko išlo na svoje prvé sväté prijímanie v školskej uniforme – z lásky k chudobným v Kalkate. To sa veľmi dotklo otca i matky. Matka sa vzdala fajčenia a otec pitia. Toto je tá nádherná láska, táto nežnosť Božej lásky. Dotkla sa malého dieťaťa a cez dieťa sa dotkla rodičov; týmto malým skutkom prinieslo dieťa do rodiny pokoj, jednotu a lásku.“

„Nemáme poňatia o tom, aká strašná je samota a že ňou dokonca trpia i ľudia vo vlastnej rodine. Sama som to často videla, dokonca i v bohatých krajinách. – Jednu ženu som raz vytiahla zo smetiaka. Mala horúčku, ale stále opakovala: *„Som zranená. Urobil mi to môj syn.“* U nás mi potom trvalo dosť dlho, kým sa dokázala so mnou modliť, aby mala silu odpustiť svojmu synovi. Keby mala hlad, ... vedela by som jej dať chlieb. Ale trvalo dlho, kým som ju priviedla k tomu, aby dokázala povedať: *„Odpúšťam svojmu synovi.“* Bohu vďaka! Povedala to krátko predtým, než zomrela. Vidíte toto strašné utrpenie ... a to vo vlastnej rodine! Možno je tu môj brat, moja sestra, moja žena, môj muž, ktorí sa cítia nechcení, nemilovaní, vyčerpaní, hľadajú súcitu a – ja nemám čas. To je tá veľká bieda a myslím si, že kým nezačneme milovať tou láskou, ktorou nás miloval Ježiš, ... milovať doma jeden druhého, dovedy nemôžeme dúfať v pokoj.“

„*V* očiach sveta možno vykonávame sociálnu prácu, ale my sme v skutočnosti v srdci sveta kontemplatívnymi, pretože sa 24 hodín dotýkame Kristovho tela! Jeden minister v New Delhi to pochopil a povedal: *„My to robíme za niečo. Vy to robíte z lásky k niekomu.“*“

Prameň: Brian Kolodiejchuk, Mutter Teresa – Wo die Liebe ist, da ist Gott, Pattloch 2010

*„Vkladaj lásku do všetkého, nech už robíš čokoľvek;
čím menšia vec, o to väčšia láska.
Nejde o to, čo robíš, ale o to, koľko lásky vkladáš do toho, čo robíš.
A pamätaj: „Robíš to pre Ježiša!““*

*„Nežná láska a starostlivosť, ktorú my
tým najchudobnejším z chudobných v ich krajine poskytneme,
im ukáže lásku, ktorú im prejavuje sám Boh.“*

„Čo máš, čo si nedostal?“

Vkladaním rúk J. E. Maura kardinála Piacenzu, prefekta Kongregácie pre klerikov, bol Andrej Eudovít Šabo 13. apríla 2013 v milostivej kaplnke Baziliky Santa Maria Maggiore v Ríme vysvätený za kňaza.

Vo svojej dojímavej kázni hovoril kardinál o najhlbších charakteristických črtách kňazstva. Časť týchto vzácnych slov sme pre vás preložili z taliančiny do slovenčiny:

„Drahý Andrej, Pán ťa nazýva PRIATEĽOM, robí ťa svojim priateľom. Zveruje sa ti, zveruje ti svoje telo v Eucharistii, zveruje ti svoju Cirkev. Od dnešného dňa máš ako jeho priateľ s radosťou cítiť tak, ako On cíti, a chcieť to, čo On chce. Toto musí byť naším spoločným predsavzatím: každý deň a vo všetkých okolnostiach plniť jeho svätú vôľu, v ktorej nachádzame našu skutočnú slobodu, náš pokoj, našu radosť, ktorá sa potom bude šíriť ďalej.

Kňaz sa musí Pánovi dať k dispozícii úplne, celým svojim bytím, aby bol týmto spôsobom k dispozícii všetkým.

Stredobodom kňazského života je najsvätejšia Eucharistia, v ktorej je Ježišova obeta na kríži neustále a skutočne prítomná. Na základe toho sa tiež učíme, čo znamená sláviť Eucharistiu tým najprimeranejším spôsobom: je to stretnutie s Pánom, ktorý sa zrieka svojej božskej slávy, ktorý sa necháva ponížiť až na smrť na kríži, a tak sa darúva každému z nás. Nech je každodenné slávenie svätej obety, drahý Andrej, naozaj stredobodom tvojho kňazského života. Kňaz je mužom modlitby, mužom milosrdenstva, odpustenia, mužom, ktorý prijíma a vysluhuje sviatosti. Je mužom žitej a viditeľnej dobročinnej lásky, aby sa každé stretnutie, každý rozhovor, každá návšteva, celý jeho bežný život povzniesol na duchovnú úroveň prostredníctvom jednoty s Kristom.

Ozajstným úspechom kňazskej služby je svätosť. Základnou prioritou kňazského života je BYŤ S PÁNOM.

Vyslovujúc ‚áno‘ pri vysviacke sa kňaz úplne zrieka vôle byť nezávislým, zrieka sa vlastnej seba-realizácie. Je však potrebné deň čo deň uskutočňovať toto veľké ‚áno‘ prostredníctvom mnohých malých ‚áno‘ a mnohých drobných odriekaní.

Drahý Andrej, nechaj sa na svojej ceste a vo svojej službe viesť Najsvätejšou Pannou, aby si sa naučil byť Ježišom. A to preto, aby si bol schopný ukázať Ježiša tým, ktorých stretneš. Ľudia majú na to právo.“

Výňatok z kázne

*Z*a všetko, čo sa až do dnešného dňa v živote novokňaza odohralo, ďakuje P. Andrej Ludovít Pánovi z celého srdca. O pôsobení Božej milosti na ceste jeho povolania sám hovorí: „Čo máš, čo si nedostal?“ – tieto slová svätého Pavla (1 Kor 4,7) sa stále znova ozývajú v mojom srdci a naplňajú ho vďačnosťou voči Bohu. Samozrejme, že pri nich myslím na obrovský dar kňazskej vysviacky, ale nielen naň.

*V*ďaka patrí mojim rodičom, ktorí napriek tomu, že v čase môjho narodenia (26.5.1985) bola viera komunistickým režimom potláčaná, neváhali žiť svoju vieru a sprostredkovať ju ďalej nám – svojim deťom. Od malička som mohol miništrovať, a tak byť v bezprostrednej blízkosti oltára, na ktorom sa každodenne odohráva ten najväčší zázrak. Príklad nášho kňaza ma už vtedy ako malého chlapca fascinoval. Ale až neskôr som sa dozvedel, že práve tento kňaz sa prejavil ako skutočne dobrý pastier aj voči našej rodine. On sobášil mojich rodičov v kostole. Mojej mame ako mladej učiteľke to ale mohlo spôsobiť nepríjemnosti v zamestnaní. Vtedajší režim totiž od učiteľov vyžadoval, aby nové generácie dostávali v škole výlučne ateistickú výchovu. Preto veriaci učitelia často strácali prácu. Za našim farárom boli aj tajní, aby sa od neho dozvedeli, či mojich rodičov sobášil v kostole. On to vtedy právom poprel, veď prenasledovateľ v tomto prípade nemá právo vedieť pravdu. Takto našu rodinu ochránil.

*P*o páde železnej opony sa situácia radikálne zmenila. Môj starší brat, ktorý je tiež kňazom v našom spoločenstve, sa zapísal na novovzniknuté cirkevné Gymnázium sv. Cyrila a Metoda v Nitre. O štyri roky som ho nasledoval aj ja. Hoci som počas štúdia viackrát myslel na kňazstvo, bolo pre mňa dosť ťažké uveriť, že by si Boh vybral aj mňa za svojho kňaza. Preto som svoje konečné rozhodnutie vždy odkladal. V čase tejto nerozhodnosti mi Boh ale znova poslal do cesty iného kňaza, ktorý je doteraz mojim duchovným otcom. V tomto, pre mňa neľahkom čase, mi veľmi pomohol, aby som sa nebál dať Boha na prvé miesto v mojom živote a povedať mu svoje „áno“. Mnohých mojich priateľov prekvapilo moje rozhodnutie. No prekvapení neboli len oni. Ešte dnes obdivujem mojich rodičov, ako dokázali dať Bohu aj druhého syna. Viem, že to pre nich nebolo ľahké. Svätý don Bosco raz povedal: *„Keď dieťa opustí rodinu, aby nasledovalo volanie k zasvätenému životu, vtedy sám Pán zaujme toto prázdne miesto v rodine.“* A to u nás cítiť. Boh získava v našej rodine stále viac miesta. Po skončení gymnázia mi rodičia dali svoje požehnanie a súhlasili s mojim rozhodnutím vstúpiť do Rodiny Panny Márie.

*N*asledovali roky noviciátu a štúdia na pápežskej Gregoriánskej univerzite v Ríme. Letné prázdninové mesiace som skoro vždy využil na pomoc našim misiám v Rusku a v Kazachstane. A aj preto som sa veľmi zaujímal o život a utrpenie prenasledovaných kňazov a veriacich v týchto krajinách. Pre mňa to bol vždy veľký dar, že som sa dokonca mohol stretnúť s ľuďmi, ktorí žili desaťročia bez kňaza a dokázali si napriek prenasledovaniu uchovať svoju vieru. Vďaka ich utrpeniu a ich vernosti môžeme dnes my misionári ďalej pracovať na tom, čo oni začali. Pri tejto príležitosti a na začiatku mojej kňazskej cesty sa Vám chcem všetkým poďakovať za Vaše modlitby a obety za nás kňazov.

*S*vdakou a zároveň s prosbou, aby ste ma aj naďalej sprevádzali, posielam Vám i Vaším rodinám moje novokňazské požehnanie.“

Váš P. Andrej Ludovít

Kardinál Mauro Piacenza ukončil svoju kázeň pri mojej kňazskej vysviacke slovami: „Vo svojom živote nikdy nezabudni, že čím bola Panna Mária pre Ježiša, tým je ona aj pre teba!“ Jej, mojej Matke, som zveril pri svojej prvej svätej omši v Ríme moje kňazstvo úplne a navždy.

V znamení kríža

*V januári 2013 nás v Materskom dome v Starej Haliči navštívila
známa juhokórejská sopranistka Sunhae Agnes.*

*Kedže je táto žiadaná operná speváčka väčšinou na cestách okolo sveta,
vďačne strávila medzi nami niekoľko dní ticha a utiahnutosti.*

Sunhae Agnes už dokázala svoju umeleckú mnohostrannosť v najslávnejších operách sveta a hosťovala vo veľkých štátnych divadlách a v nespočetných koncertných sálach Európy, USA a Ázie. Pri stole nám veselo a nenúteno rozprávala o niektorých pekných zážitkoch zo svojho pohnutého života. V kaplnke potom táto inak živá hudobníčka pozorne počúvala, keď pri večernej modlitbe Matka Agnes zdôraznila: „Všetko sa dá robiť z lásky k Bohu, aj spievať a hrať.“ Matka Agnes to doložila aj príbehom blahoslavenej Alžbety od Najsvätejšej Trojice, ktorá pred svojím vstupom do Karmelu ako mladá, mimoriadne nadaná klaviristka povedala: „Keď hrám, zabúdam na všetkých, ktorí ma počúvajú, a myslím si, že som sama so svojím božským Majstrom. Potom hrám z celej duše len pre neho.“ Sunhae nám pri rozlúčke napísala: „Boh mi tu v Materskom dome ukázal čosi dôležité: Keď spievam, odteraz to robím iba pre nášho Boha. A keby potom ľudia mysleli pri spievajúcej Sunhae Agnes na neho, bola by to pre mňa veľká milosť!“ Krátko nato sa nám ozvala z Berlína: „Tu doma teraz stojí na mojom klavíri fotka blahoslavenej Alžbety. Pozerá sa na mňa, keď hrám, a počas hrania očisťuje môjho ducha.“

Príklad mojích rodičov

„Ako dcéra vojenského úradníka som prišla na svet neďaleko severokórejských hraníc, no vyrastala som spolu so svojimi dvoma súrodencami na predmestí Soulu, kde som neskôr na univerzite študovala spev. Môj otec a moja matka, ktorí sa spoznali ako dobrovoľní pomocníci skupiny sv. Vincenta, nám deťom boli vždy pekným príkladom žitej viery. Už ako 4-5-ročných nás matka dvakrát do týždňa brávala so sebou, keď niesla chudobným jedlo a starala sa o chorých. Pre nášho otca to kvôli pracovným povinnostiam často nebolo možné, no matka sa s nami troma deťmi verne modlila každý večer ruženec. Preto sme už pred prvým svätým prijímaním vedeli všetky dôležité modlitby naspamäť. Aj po hudobnej stránke mala moja matka na mňa veľký vplyv (dodnes vedie detský zbor vo farnosti). Spievam už odvtedy, odkedy viem myslieť. S radosťou som bola najprv v detskom, potom v školskom zbore a neskôr ako tínedžerka v kostolnom spevokole, ktorý som potom neskôr aj viedla a dirigovala.

Ked som bola v puberte, dostavili sa aj u mňa silné pochybnosti vo viere, pretože som si myslela:

„Ty si len preto katolíčka, lebo aj tvoji rodičia sú katolíci. Ty si vieru zdedila, keď ťa dali ako bábätko pokrstiť, ale nikto sa ťa nepýtal!“ Keďže som si nemohla sama zvoliť vieru, začala som „skúšať“ všetky možné náboženstvá. Poslušne som chodila s rodičmi na povinnú nedeľnú svätú omšu, aby som sa potom tajne porozhliadla po evanjelickom spoločenstve alebo aby som s kamarátmi navštívila budhistický chrám. Okrem toho som sa ochotne nechala osloviť a pozvať sektármi na ulici. Tieto skúsenosti mohli skutočne ohroziť moju vieru, no, chvála Bohu, na konci môjho hľadania som dospela tak ďaleko, že som si vďačne povedala: *„Bud' rada, že ti rodičia vybrali to správne náboženstvo! Je to predsa to najkrajšie – byť v Katolíckej cirkvi a tam aj zostať.“*

Toto radostné presvedčenie som ako mladá študentka spevu a vedúca farských skupín rada odovzdávala aj deťom a mladým pri púťach a stretnutiach. Obzvlášť ma pritom inšpiroval svätý don Bosco, pretože to bolo presne podľa môjho vkusu, s druhými veselo spievať, chváliť Boha a mať radosť z náboženského života.“

„Na pozvanie kórejských kňazov som v roku 2012 strávila tri týždne v Južnom Sudáne ako učiteľka spevu pre deti a mládež. Prostredníctvom veselého spevu a hrania sme sa už onedlho stali jednou veľkou rodinou. Denne ráno o siedmej bola svätá omša. Keďže som však, podmienená svojím povolaním, riadny nočný vták, ranné vstávanie mi padlo zaťažko. No s Božou pomocou som počas celých týchto troch týždňov nevynechala omšu ani jeden deň. Veď som chcela byť pre africkú mládež malým príkladom nielen ako hudobníčka, ale aj ako veriaca žena! Okrem toho som každé ráno duchovne prinášala k oltáru jednu mladú kórejskú ženu, ktorá študovala spev ako ja a teraz má nádor na mozgu. Jeanne d'Arc, také je jej krstné meno, ma chcela ešte pred smrťou spoznať a porozprávať sa so mnou o hudbe a o viere. Jednoducho som Ježiša prosila každý deň a modlila sa na tento úmysel.“

Pravá Sunhae Agnes

„Po ukončení štúdia spevu v Kórei som mala roku 1999, v čase doplnkového štúdia v nemeckom meste Karlsruhe, svoj európsky operný debut. Aby som mohla svoju úlohu sopranistky čo najlepšie vykonávať, bolo potrebné rýchlo sa dostať do európskej kultúry. Ako žena pochádzajúca z Ázie som sa musela rázne prispôbiť európskym zvykom, správaniu, tradícii, spôsobu myslenia a zriecť sa mnohých vecí, ktoré pre mňa veľa znamenali.“

*A*by som bola úprimná, čo sa týkalo viery, mala som taký pocit, že v Európe sa vníma viera v Boha ako niečo dosť staromódne. Vo všedných dňoch bolo pre mňa mimoriadne ťažké nájsť kostol, kde sa slávila svätá omša; v Kórei je to celkom inak! Keď som konečne sedela v kostolnej lavici, prišiel druhý šok: málo ľudí a väčšinou starí ľudia! Napriek tomu som sa tomuto nechcela prispôbiť a rozhodne som si povedala: *„Budeš chodiť na nedeľnú svätú omšu a aj kedykoľvek sa ti bude dať, je jedno, čo si o tom budú ľudia myslieť! Nech len spoznajú moje skutočné ja, pravú Sunhae Agnes, veselú, prispôsobivú Ázijčanku a kolegyňu v oblasti hudby, ktorá nie je staromódna, a predsa je veriaca.“*

Keď sa iní nezúčastňovali na svätej omši, keď kritizovali Cirkev alebo dokonca z nej vystúpili, ja som chcela – aj bez popierania existujúcich problémov, ale bez napádania kohokoľvek – zostať v Cirkvi a praktizovať svoju vieru. Od môjho rozhodnutia pred štrnástimi rokmi ľudia v mojej blízkosti vedia, že som katolíčka.

„Niekedy sa z javiska pokúšam nadviazať očný kontakt s jednotlivými ľuďmi v publiku, aby som ich povzbudila alebo možno dokonca trochu potešila. Keď raz napr. jedna veľmi smutná žena, meravo hľadiaca do prázdnoty, konečne zbadala, že som sa na ňu priamo pozerala, začala veľmi pozorne sledovať celé dianie na javisku. Oči jej zjasneli a nakoniec jej okolo úst pohrával jemný úsmev. Takéto veci si vďačne vychutnávam. Podobne je to aj s deťmi, ktoré sa po hodine koncertu nudia a sú nepokojné. Keď sa naše oči stretnú, vždy opätujú úsmev a vydržia potom pozorne väčšinou až do konca koncertu.“

„V roku 2011 bola v štátnej opere v Stuttgarte pod hudobným vedením rakúskeho dirigenta Manfreda Honecka uvedená opera ‚Dialógy karmelitánok‘ od hlboko veriaceho skladateľa Francisa Poulenca. V slávnom príbehu 16 blahoslavených karmelitánok z Compiègne, ktoré boli popravené počas francúzskej revolúcie, to bol pre mňa mimoriadny zážitok stvárniť temperamentnú sestru Constance, keďže som už ako dieťa častejšie myslela na to, že sa neskôr stanem rehoľníčkou. V poslednej scéne všetky karmelitánky spoločne spievali Salve Regina, a keď ich jednu po druhej popravovali gilotínou, ja som na konci stála sama a tento nádherný mariánsky pozdrav som mohla spievať ako sólo. Veľmi zvláštny moment! Ja osobne som silne presvedčená o tom, že celé publikum a dokonca i ja ako sólistka, všetci sme mali husiu kožu a boli sme hlboko dojatí, pretože Manfred Honeck dokázal viesť hudbu s veľkým citom a bolo cítiť, že je človekom modlitby a dirigoval s vierou a dôverou.“

„Moje nové Krédo“

„*V*o svojom povolaní opernej speváčky som povedala Bohu: ‚*Kým nezistím, prečo si mi otvoril práve túto cestu, budem využívať svoj hlas a spievať.*‘ V živote som vlastne chcela vždy robiť niečo, čím by som ľuďom bezprostredne pomáhala. Ako operná speváčka som však stále mala pocit, že nemôžem robiť nič skutočne zmysluplné, potrebné pre druhých. Až raz, počas jedného turné vo Francúzsku som – ako aj inokedy – sedela ticho a sama v kostole. Zrazu mi bolo, ako keby som mala pred očami dve slová „útecha“ a „radosť“. Bez toho, aby som musela premýšľať, pochopila som, že Boh ma viedol touto cestou spievania, aby mi tak daroval útechu a radosť. Ešte nikdy som sa na to tak nepozerala, ale predsa to bola pravda. Aký dobrý je Boh vo svojej láske! Naozaj mi spievanie vždy dávalo veľa útechy a robilo ma radostnou, ba veselou. Predtým som si vždy myslela, že po predstaveniach mi ľudia chcú robiť len zdvorilostné komplimenty.

„*O*d tejto vnútornej skúsenosti som však tomu skutočne dokázala veriť, keď mi ľudia z publika hovorili, že cez môj spev zakúsili útechu a radosť. Tak sa to stalo „mojím novým Krédom“: ako potešená utešovať druhých; plná radosti obveseľovať druhých. Dúfam, že takto môžem na benefičných koncertoch spolu s inými veriacimi hudobníkmi sprostredkovať aspoň trocha Božej lásky. Keď mi v máji 2012 slávna mezzosopranistka Bernarda Fink navrhla, aby som spolu s ňou spievala Pergolesiho Stabat Mater (sprevádzať nás mala viedenská filharmónia) na podporu postihnutých detí, rada som súhlasila.“

„Naša hudobná „veriacia rodina“ sa rozrastá!“

„*V* rámci mojej práce ma často pozývajú aj so známymi kolegami, hudobníkmi rôznych národností do luxusných reštaurácií alebo hotelov na obed alebo na večeru. Pred jedlom celkom

vedome vždy urobím jednoduché znamenie kríža. Moji kolegovia reagujú zo začiatku prekvapene, väčšina z nich zostane ako skamenená. Od Ázijčanky predsa nikto neočakáva znamenie kríža; skôr to, že je budhistka. Až po jedle, niekedy v priebehu večera potom prichádzajú, aby sa ma spýtali: *„Si skutočne veriaci? Prečo? Ako žiješ ako katolíčka?“* A rozprúdia sa celkom pozoruhodné rozhovory o tej, ach, tak „staromódnej“ viere, za akú ju väčšina ľudí spočiatku považuje. Nakoniec mi mnohí z nich zveria svoje osobné úmysly na modlitbu a niekedy mi jednotlivci dokonca odhali niečo zo svojich vlastných skúseností s vierou.

*K*ed' aj ďalší deň zasa spolu sedíme, všetci počkajú, kým spravím znak kríža pred jedlom a pomodlím sa krátku modlitbu. Niektorí ma v tom napodobnia a prežehnajú sa, niektorí ortodoxným spôsobom. Keď sú s nami Židia alebo ateisti, väčšinou plní rešpektu sklonia hlavu, kým sa nepovie: *„Dobrá chuť!“*

*P*rednedávnom jeden veriaci operný spevák, ktorý bol aj v Medžugorí, s ospravedlnením povedal: *„Je mi ľúto, že ešte nemám odvahu v takomto prostredí medzi kolegami urobiť znak kríža. Ale ďakujem ti za tvoj príklad!“* Potom sme spoločne premýšľali, kedy a kde by sa v tomto miliónovom meste mohlo ísť budúci deň na svätú omšu. Náhodou to začula jedna nepraktizujúca talianska speváčka a poprosila nás: *„Ja by som tiež rada išla s vami!“* Bolo to nanajvýš nezvyčajné a tešilo nás to, pretože už roky nespravila ani krok do kostola.

Medzičasom je nás už viac, ktorí vieme o sebe, že sme veriaci. Považujeme to za úžasné, ako nás viera drží pokope, napr. keď sa pred koncertom alebo operným vystúpením spoločne pomodlíme. A dokonca aj keď stojíme vo všetkých možných krajinách sveta na rôznych javiskách, posielame si navzájom e-mail alebo si zatelefonujeme, keď má niekto ťažkosti a potrebuje modlitbu. Tak sa môže každý z nás vždy cítiť duchovne spojený s ostatnými aj napriek odlúčeniu, dokonca aj keď je jeden v Sydney na svätej omši, druhý ide vo Viedni na poklonu a ja sa možno v New Yorku modlím ruženec. To pre nás veľa znamená! Okrem toho sa naša „veriaci rodina“ rozrastá, čo je pre mňa veľkým zázrakom.“

Rodíme sa pre večnosť

Dňa 13. júna 2013 si v mariánskej svätyni Divino Amore pri Ríme pripomenuli výročie smrti mladej matky Chiary Corbelli. Pri svätej omši koncebrovalo 24 kňazov a viac než tisíc veriacich, medzi nimi mnoho mladých rodín s deťmi, sem pricestovalo pri tejto príležitosti z celého Talianska. Podobne ako svätá Gianna Beretta Molla darovala aj Chiara život synovi Francescovi a stala sa tak žiarivým príkladom matky, ktorá ochraňuje život svojich detí za každých okolností.

*V*Chiarinom detstve a mladosti (narodila sa v roku 1984 v Ríme) nebolo nič nezvyčajné. Dobré situovaní rodičia žili svoju vieru v charizmatickom hnutí obnovy a sprostredkovali obom svojim dcéram živý vzťah k Ježišovi a Panne Márii. *„Piccoli passi possibili – malé realizovateľné*

kroky“ sa stali Chiariným heslom, keď ako mladá dievčina počas duchovných cvičení v Assisi spoznala a obľúbila si františkánsku spiritualitu. S prosbou, aby si našla práve toho manžela, ktorého jej určil Boh, zúčastnila sa púte do Medžugoria. A Panna Mária ju hneď vypočula. Ako 18-ročná sa zaľúbila do Enrica Petrilla a bola presvedčená: „*Za toho sa vydám.*“ No obaja museli ešte dozrieť. Počas šiestich rokov priateľstva a obdobia zasnúbenia zažili aj hádky, odlúčenie, slzy, no opätovne našli cestu k sebe. Toto obdobie prežívali s Ježišom a pomoc našli aj u pátra františkána Fra Vita, až kým si 21. septembra 2008 v Assisi nepovedali svoje áno.

*B*ola to nádherná svadba, pretože nevesta a ženích boli veľmi dobre pripravení. „*Prijali sme svoju neistotu a strach a prestali sme očakávať čosi od toho druhého. Dávalo nám to neuveriteľný pokoj a veľkú dôveru v Božiu prozreteľnosť, ktorá nás s istotou sprevádzala na našej spoločnej ceste,*“ povedala 24-ročná Chiara svojim priateľom.

Mária Grazia Letizia *sa narodila a zomrela 10. júna 2009*

*O*nedlho po svadbe, ako si to obaja priali, Chiara otehotnela. No prvé ultrazvukové vyšetrenie ukázalo bolestnú skutočnosť. Chiara sama rozpráva: „*V živote neprebíeha všetko tak, ako by sme si to priali. Pán má s nami často iné plány, než si to predstavujeme. Pri ultrazvukovom vyšetrení som videla, že lebka nášho dievčatka nebola vyvinutá. Gynekologička mi vysvetlila, že tento chybný vývin mozgu sa nazýva anencefália. Aj keď sa dieťa hýbalo, nemalo žiadnu šancu na prežitie.*“

Pre Chiarinu lekárku nebolo ľahké oznámiť svojej pacientke diagnózu dieťatka. Aká však bola prekvapená jej spontánnou odpoveďou: „*Boh nikdy nerobí chyby!*“ Tým bolo jasné, že potrat nepriechádzal do úvahy. „*Svojmu dieťaťu som chcela pomôcť tak dobre, ako som len vedela, a v žiadnom prípade som nechcela riskovať jeho život. Ale ako som to mala povedať môjmu manželovi?*“ pýtala sa Chiara seba samej. „*Strávil som strašnú noc a povedala som Ježišovi: ‚Ty mi chceš dať toto choré dieťa, ale prečo si dopustil, že Enrico nemohol byť práve na tomto vyšetrení a túto správu som sa dozvedala sama? Prečo chceš, aby som mu to povedala ja?‘ – Tu som musela myslieť na Pannu Máriu. Aj ona počala syna a túto ťažkú situáciu musela vysvetliť svojmu manželovi. Aj jej Boh daroval dieťa, ktoré nepatrilo jej, ktoré malo zomrieť, a ona sa mala pod jeho krížom pozerať, ako zomiera. Usúdila som, že som nemohla pochopiť hneď všetko a Pán mal so mnou plán, ktorý som teraz ešte nechápala. Tu sa udial prvý zázrak. Okamih, keď som to povedala Enricovi, bol nezabudnuteľný. Objal ma a povedal: ‚Je to naša dcéra a ponecháme si ju takú, aká je.‘ Veľa sme spolu plakali, no napriek tomu to bolo nádherné tehotenstvo, počas ktorého sme si vážili každý jeden deň a každý pohyb našej matky Márie v mojom brušku. Choroba nášho dieťatka bola dôvodom, prečo som mala o sedem litrov plodovej vody viac, ako je normálne. V obchodoch nás ľudia často oslovovali a pýtali sa, či čakáme trojičky. A nezriedka sme počuli pre nás veľmi bolestné: ‚Dúfajme, že budú zdravé!‘ ... Z našich tvári nedokázal nikto vyčítať, čo sme prežívali. Naozaj sme boli v našej bolesti šťastní, pretože sme sa spolu veľa modlili.*“

*L*ekári radili Chiare, aby svoje dieťa porodila cisárskym rezom, aby tak život matky nebol v žiadnom prípade ohrozený. No ona dôverovala v Božiu pomoc: „Pôrod prebehol prirodzene, rýchlo a bolestne. Mária sa narodila prirodzeným spôsobom za dve hodiny. Na okamih, keď som ju uvidela, nikdy nezabudnem. Pochopila som, že budeme spojené po celý život. Prosili sme Ježiša, aby sa narodila živá, aby sme ju mohli pokrstiť. To bol ten najväčší dar, ktorý nám Boh dal. Táto polhodina bola pre mňa nezabudnuteľná. Patrila k najkrajším okamihom môjho života. Keby som ju bola umelo potratila, určite by som to nemohla povedať. Našu malú dcérku sme pokrstili a dali jej meno Mária Grazia Letizia.“

Enrico sa nám zdôveril, prečo si vybrali toto meno: „Našu dcéru sme nazvali Mária, pretože Panna Mária nás naučila, že nepatrí nám a my ju môžeme darovať späť Bohu. Grazia sa mala volať preto, lebo nám darovala milosť pochopiť to, že nie je dôležité, ako dlho žije človek na tejto zemi, ale to, že sa narodí. Každý deň tehotenstva bol milosťou, pretože sme cítili Ježišovu prítomnosť. A Letizia preto, lebo nám počas deviatich mesiacov darovala tak veľa radosti v utrpení a vďaka nej v bolesti rástla naša vzájomná láska. Každý človek má misiu. Mária Grazia tú svoju na tejto zemi už splnila, ale neskončila sa, pretože z neba pôsobí naďalej a pomáha nám. V každom srdci existuje tajomstvo, ktoré ty nepoznáš, ale Boh ho pozná. Častokrát chceme byť pánmi svojho života, všetko si chceme sami naplánovať a chceme utiecť pred krížom, ktorý nám On zveril. Ale iba ak prijmeš jeho cestu vo svojom živote, dokážeš tajomstvo odhaliť. V tomto utrpení sme odhalili, že naozaj milujeme Boha.“

Davide Giovanni

*E*nrico a Chiara putovali do Medžugoria, aby si vyprosili ďalšie dieťa. A nemuseli dlho čakať. Predbežne sa zdalo, že tehotenstvo prebieha v poriadku, no potom však ultrazvukové vyšetrenia ukázali, že dieťa nemá nohy. V siedmom mesiaci lekári skonštatovali aj chybný vývoj vnútorností, čo robilo život nemožným. Bez váhania sa bolesťou skúšaní rodičia opäť rozhodli, že v žiadnom prípade tehotenstvo umelo neprerušia.

Doktorka Salernitano, Chiarina gynekologička, bola ohromená: „Nikdy som nepoznala človeka, ktorý sa Bohom ako dobrým otcom cítil byť tak milovaný ako Chiara. Jej reakcia ma zmiatla, keď s úsmevom a s absolútnou istotou aj tomuto dieťaťu povedala áno. Napriek utrpeniu ukázala veľkú vďačnosť.“ Lekárka bola mladým manželským párom tak veľmi dojatá, že im ponúkla svoje priateľstvo: „Nie som už pre vás iba lekárkou, volám sa Daniela. Som tu pre vás 24 hodín denne, kedykoľvek ma budete potrebovať.“

*N*iektorí z ich priateľov sa však stiahli do úzadia. Ťažko skúšaní rodičia si museli vypočuť, že určite majú genetické problémy alebo že sú tieto utrpenia následkom vlastnej viny. Chiara a Enrico napriek láskavej podpore modlitieb vlastných rodičov prežívali veľkú samotu a tmu. No práve v týchto bolestných hodinách Chiara pochopila: „Davide je taký, akého ho chcel mať Boh. Nie on je chorý, ale my, ktorí nechceme prijať postihnuté dieťa.“ Dňa 24. júna 2010 sa narodil Davide Giovanni. Na tejto zemi žil 38 minút, mohol byť pokrstený a potom ísť do neba. Enrico hovorí: „Cez Davida nám bol celkom nanovo zjavený večný život. Cez neho sme pochopili, čo je v živote skutočne dôležité: byť milovaný a nechať sa milovať. Nemôžeme povedať, že sme toto tehotenstvo znášali

s ľahkosťou, ale niesli sme ho s veľkou láskou a v modlitbe.“ Istej priateľke zverila Chiara po tomto pôrode svoju vnútornú skúsenosť: „Boh je väčší než najväčšie nešťastie, ktoré sa môže stať. Darúva nám novú dimenziu života – večnosť.“

Francesco

Naopak všetkým hlasom, ktoré ich vyzývali k opatrnosti, chceli Enrico a Chiara ďalšie dieťa. Na pešej púti k siedmim pútnickým kostolom Ríma sa modlili za tento dar. A Boh ich vypočul. Francesco, nový malý pozemšťan, sa ohlásil. Podľa vyšetrení ultrazvukom ako zdravé dieťa. Radosť bola prevelká!

No keď bola Chiara v piatom mesiaci tehotenstva, diagnostikovali jej ranu na jazyku ako karcinóm, zriedkavá, veľmi agresívna a rýchlo sa rozširujúca rakovina, ktorú treba okamžite liečiť. No Chiara a Enrico sa rozhodli pokračovať v tehotenstve bez jediného zákroku. Chiara napísala ich spoločnému duchovnému vodcovi, františkánovi pátrovi Vitovi: „*Enrico a ja prenechávame všetko Ježišovi.*“ Dokonca aj naliehanie gynekologičky vyvolať pôrod už v 8. mesiaci, aby Chiara konečne mohla začať s terapiou, rodičia pre dobro dieťaťa odmietli. 30. mája 2011 sa narodil Francesco, zdravý chlapček.

Chiarina obeta života

Chiara okamžite začala s potrebnými chemoterapiami a rádioterapiami. No bolo už príliš neskoro. V marci 2012 sa dozvedela, že jej rakovina je už v poslednom štádiu a už sa nedá nič robiť. Mladí rodičia chceli Panne Márii nanovo zveriť svoju rodinu. S veľkou skupinou priateľov a známych leteli do Medžugoria. Sama Chiara v zázrak uzdravenia nedúfala. „*Vyprosujem si len milosť, aby som dokázala v milosti žiť a trpieť.*“ Chiarina matka umožnila stretnutie s vizionárom Ivanom Dragicevicom. Keď Ivan, ktorý je sám otcom troch detí, sedel oproti smrteľne chorej Chiare, nastalo ticho. Ani on nevedel, ako má utešiť túto mladú matku. Tu mu ona položila otázku: „*Keby si mal možnosť vybrať si, či odísť ešte dnes k Panne Márii, alebo zostať tu na zemi pri tvojej rodine, išiel by si?*“ Ivan povedal bez váhania „*áno*“.

To Chiare stačilo na to, aby sa z Medžugoria vrátila s úplným pokojom a vo svojom utrpení sa celkom odovzdala do Božej vôle. Chiarina priedušnica a pažerák boli v dôsledku rádioterapie zapálené, takže už takmer nedokázala prehĺtať. Metastázy sa rozšírili do svalov, v dôsledku čoho mladá matka oslepla na pravé oko. Čoskoro boli napadnuté aj pľúca, takže Chiara ťažko dýchala. K tomu sa pridal ešte aj zápal pľúc. Aby unikla pred horúčavami v Ríme, strávila posledné mesiace svojho života v malom vidieckom dome svojej rodiny blízko mora. Enrico, Francesco, páter Vito a Chiarini rodičia boli pri nej. Denne slávil svätú omšu, vzdávali chvály a celé hodiny sa klaňali Ježišovi vo svätej Eucharistii. Všetci priatelia, ktorí ju navštívili, sa domov vrátili s väčším pokojom a väčšou radosťou.

Francescovi k prvým narodeninám napísala Chiara list, ktorý môžeme považovať za jej duchovný testament:

„Milý Francí,

dnes máš jeden rok a my sme si položili otázku,
čo by sme ti mohli darovať, čo vydrží roky.

Tak sme sa rozhodli, že ti napíšeme list.

Bol si veľkým darom pre náš život, pretože si nám pomohol
prekonať naše ľudské hranice.

Pri tom mále, čo som v uplynulých rokoch pochopila,
môžem len povedať, že láska je centrom nášho života,
pretože sa rodíme aktom lásky,

žijeme, aby sme milovali a boli milovaní,

a zomrieme, aby sme poznali skutočnú Božiu lásku.

Cieľom nášho života je milovať a vždy byť pripravený
učiť sa milovať druhých, ako ťa to môže naučiť iba Boh.

Láska ťa spáli, ale je krásne byť stravovaný
ako svieca, ktorá zhasne až vtedy, keď sa celkom spálila.

Nech robíš čokoľvek, má to zmysel iba vtedy,
ak to robíš s pohľadom na večný život.

Keď skutočne miluješ, zbadáš, že ti nič nepatrí,
pretože všetko je dar. Ako hovorí svätý František:
opakom lásky je chcieť vlastniť.

Milovali sme Máriu a Davida a milovali sme teba,
no zároveň sme vedeli, že nám nepatríte.

Všetko, čo máš, nepatrí tebe.

Všetko je dar od Boha.

Nikdy nestrácaj odvahu, syn môj! Boh ti nikdy nič neberie.

Ak niečo vezme, tak len preto, lebo ti namiesto toho chce dať oveľa viac ...

Vďaka tvojim súrodencom Márii a Davidovi
sme sa zamilovali do večného života.

Vieme, že si jedinečný
a že máš veľké poslanie.

Pán ťa chcel od večnosti, a On ti ukáže cestu, ktorou máš
kráčať, ak mu otvoriš srdce.

Zver sa mu, oplatí sa to.

Mama Chiara.“

Niekoľko hodín pred jej smrťou, keď Enrico videl svoju milovanú ženu tak veľmi trpieť, myslel na slová Pána Ježiša: „Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké.“ A na jeho otázku: „Poklad, je to naozaj tak, že Ježišov kríž je ľahký?“ mu Chiara pošepky, no so svojim zvyčajným úsmevom odpovedala: „Áno, je ľahký a veľmi sladký!“ Vidieť Chiaru ako veľmi trpí, bolo pre Enrica utrpením. Neustále jej opakoval: „Keby som mohol, dal by som za teba svoj život.“ Chiara chápala svojho muža: „Ja to mám ľahké, veď odchádzam do neba k obom našim deťom.“ Dňa 13. júna 2012 okolo obeda slávil Fra Vito poslednú svätú omšu. Niekoľko minút nato, čo prijala Chiara sväté prijímanie, o 12.30 hodine zomrela 28-ročná manželka a matka. Bolo to viac než len pokojná smrť. Jej manžel dosvedčuje: „Videli sme zomierať Chiaru šťastnú a s úsmevom na perách. Takmer sa neviem dočkať, kedy ju uvidím v nebi.“ Svojmu synovi zanechala slová: „Odchádzam do neba, aby som sa postarala o Máriu a Davida. Ty zostaneš pri ockovi. Budem sa tam za vás modliť.“

Keď sa istý novinár Enrica opýtal, čo raz porozpráva svojmu synovi o Chiare, odpovedal: „Určite Francescovi poviem, aké je krásne nechať sa milovať Bohom. Keď si milovaný, dokážeš všetko. To je v živote to najpodstatnejšie: nechať sa milovať. To robila tvoja mama. Potom môžeš zomrieť šťastný.“

Na záver výročnej svätej omše v rímskej svätyni Divino Amore vydal Enrico svedectvo o živej viere svojej manželky. Dvojročný Francesco v otcovom náručí sa chcel tiež pridať do rozhovoru. Niektoré naše sestry spoznali pri tejto príležitosti Chiarinu rodinu a od Enrica sa dozvedeli to, o čom sme vám tu práve napísali.

Na Chiarin pohreb 16. júna 2012 v Ríme, ktorému predsedal kardinál Vellini, prišlo viac než tisíc veriacich. Chiara chcela byť pochovaná vo svojich svadobných šatách; ako nevesta, ktorá očakáva Pána s horiacou lampou. Výslovne si priała, aby k jej rakve nepriniesli kvety, ale aby boli okolo živé kvety v kvetináčoch. Priała si, aby si každá rodina jeden mohla vziať domov na pamiatku toho, že všetko v našom živote je Boží dar. Každý, kto bol pri tom, so slzami v očiach dosvedčil: „Bol to sviatok.“

Chiara mala od svojho detstva živý a hlboký vzťah k Panne Márii. Každý deň sa modlila modlitbu zasvätenia, ktorú napísala jej priateľka a rehoľná sestra v duchu blahoslaveného Jána Pavla II.:

*„O, Panna Mária,
ty, ktorá si moja Matka a veľmi ma miluješ božskou láskou, prijmi dnes moje
pránie zasvätiť sa tí. Darujem tí celé moje bytie a môj život, darujem tí moje telo,
moje myšlienky a pocity, moju hlbokú schopnosť milovať a spoznávať to,
čo je pravé. Všetko, čo je moje, je tvoje a patrí tebe.
Darujem tí všetko, aby som tak celkom patrila Kristovi, ktorý je životom
môjho života. S dôverou a láskou opakujem:
Hviezda ranná, ktorá ma nesie k Ježišovi, Totus Tuus.“*